

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Meinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmonioasă pe o coloană 6 ar.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I

„GAZETA“ iese în Dăcare și.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare.
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 187.

Brașov, Joi 27 August (8 Septembrie).

1898.

Opoziția maghiară și pactul.

Opoziția unghurească a intrat în rolul ei în ședința de ieri a camerei. Vom vedea, cum și-l va juca până la sfârșit și dacă la rândul ei se va ține de cuvânt și va căuta să împedecă ori-ce fel de transacțiune a lui Banffy cu Austriacii.

Deja declarația, ce a făcut-o ministrul-președinte în clubul partidei guvernamentale, a produs în cercurile opoziției mare resens. În această declarație Banffy n'a destăinuit nimic din planurile sale, așa că vorbele lui se pot lua și într'un fel și într'altul.

E învederat, că el se folosește de faptul, că la sfârșitul lunii se va întruni Reichsrathul, pentru ca să mai poată temporiza și să ocupe dieta cu alte lucruri. Baron Banffy a declarat între altele, că așteaptă, că Reichsrathul austriac va deveni capabil de acțiune. Este acesta o mare ipocrisie, dăc foile opoziționale, când tocmai acum sosesc din Viena știri, că nici contele Thun nu mai crede în posibilitatea de-a face ca parlamentul austriac să discute și să voteze în linisce proiectele pactului.

Și-au propus deci opoziționalii de a provoca pe Banffy să-și dea arama pe față de pe acum și să se pronunțe clar și limpede asupra stării actuale a tractărilor pentru pact. De aceea îndată după ce în ședința de ieri Banffy a expus ordinea zilei pentru cameră, a fost întrebat de către un deputat din stânga, ce cugetă a face în cas, când nu s'ar pute stabili deplină înțelegere cu Austria?

Ministrul-președinte a răspuns, că întrebarea aceasta nu stă în legătură cu ordinea de zi și a dîs, că ceea ce are să spună, va spune după interpelația în aceeași materie a lui Kossuth.

Intr'aceea se ridică Polonyi și declară, că nu primesc altă ordine

de zi, decât aceea, care se referă la măsurile, ce trebuie să le ia guvernul pentru o procedere de sine stătătoare. Nu-i pasă, ce va face Reichsrath-ul și dîce, că opoziția va împedeca ori-ce altă ordine de zi, până ce nu se va declara ministrul-președinte. Kossuth îl susține, ér Horanszki și Apponyi din partida națională declară asemenea, că nu primesc ordinea de zi a ministrului-președinte. Nu vor merge așa departe ca Polonyi, dîr voesc să știe, dacă proiectele guvernului privitoare la pact corespund legii, ori nu. Până atunci nu vor primi nici un fel de ordine de zi.

În fine după mai multe discuții, Francisc Kossuth își desfășură interpelația, dîcînd, că până când Ungaria nu-și va elupta independența sa economică, nu va fi, decât o colonie și nu va avea nici un viitor. Pune apoi întrebările, la cari Banffy firesce nu află oportuna răspunde. Banffy spune, că năsuința lui este de a se susține legăturile economice cu Austria căci crede, că teritoriul vamal deosebit ar periclită interesele economice ale Ungariei.

La cuvintele acestea se ridică o adevărată furtună din stînga extremă și s'aude strigarea: „Etă cum vorbesc un ministru maghiar!“ Banffy asigură, că dacă cele două parlamente nu se vor pute înțelege, guvernul va face ceea ce prescrie legea în acest cas. „Ce e acesta?“ strigă cei din stînga. „Sunt forme răspunde Banffy, cari nu se pot în-lătura; în amănunte nu poate intra, dîr poate spune, că va cere să se observe legea. De aci însă nu urmază, că va validata programul lui Francisc Kossuth. Alt șgomot și mai mare. Banffy strigă: „Nu vom lăsa să ne terorizați!“ Urmază un șgomot infernal din partea stîngă. Abia se mai poate auzi, că Kossuth nu ia la cunoștință răspunsul ministrului.

Maioritatea însă l'a luat la cunoștință și a dat astfel prima do-

vădă, că mamelucii lui Banffy nu vor să se lase a fi terorizați.

Ministrul-președinte pare a fi foarte increșut în puterea lui și în reușita planurilor sale. Așa era și Wekerle, așa și contele Badeni tocmai în ajunul căderii lor.

Alianță dublă, triplă, ori cuadruplă?

Sub titlul acesta „Reischwehr“ din Viena dela 6 Septembrie publică un articol remarcabil de cuprinsul următor:

Destul de important și semnificativ este răspunsul Germaniei și Engliterei la manifestul de pace al Țarului. Amîndouă puterile au încheiat o alianță ofensivă și defensivă, al căreia scop se ascunde încă din considerațiunile de oportunitate, dîr care fără 'ndoală se îndreptă în contra Rusiei. Germania a cochetat mult timp cu vecinul rusesc, dîr deorece dela Rusia poate să spezeze numai liniște, ér dela Anglia și aventagiu, s'a aliat cu acesta. Discursul, ce l'a ținut împăratul Wilhelm înaintea monumntului dela Waterloo la Hanovera, și telegrama de felicitare, ce a adresat'o după luarea Omdurmanului Agenției britanice la Cairo, dau pe față înaintea lumii întregi acest tete-a-tete cel mai nou al popoarelor.

Despre aceea, cum se va manifesta în praxă legătura germano-englesă, părerile sunt diferite. Se dîce, că Anglia va avea să sprijinească pe împăratul german în năsuințele sale dela răsărit și să-i vină în ajutor, decât din vre-o parte s'ar ridica vre-un protest contra unei cedări de teritoriu a Sultanului în favorul împăratului Wilhelm în Asia mică. În schimb Germania va avea să promoveze speculațiunile englese asupra golfului dela Goa, ce se află în posesiunea Portugaliei.

Noi credem, că aceste două proiecte sunt numai scopuri laterale ale tractatului de stat, încheiat tocmai acum, și că scopul principal este de a-se delătura influința rusescă în China. Englesii nu se simțiau nici decum bine în izolarea lor; ei au recunoscut, că fără un șoț de arme nu vor pute

să întîmpine pe Rusia în Asia ostică cu șanse de succes. De aceea ei au preferit de-a intra pe ușa deschisă, acompaniați de Germani, decât a aștepta până când li-se va închide ușa dinaintea nasului. Rușii, cari la Port-Arthur lucră cu o grabă febrilă la întăriri și la completarea flotei, stau acum de-odată în fața unei rezistențe neașteptate, căci guvernele, cel german și cel engles, sunt pentru ori-ce cas pregătite. Trebuie să concedem, că situația nu e nici-decum astfel, ca să se potă crede într'o apropiată desarmare.

Germania, firesc, că e foarte mulțumită cu cea mai nouă întorsătură. Ei li convine o legătură între state, care după trebuință este dublă și cuadruplă alianță. Dacă e vorba să câștige teritorii în Asia ostică, funcționează alianța dublă; decât însă diferențele între Rusia de-o parte și Anglia și Germania de altă parte, ar lua dimensiuni mai mari și ar nasce conflicte și în Europa; decât Rușii din cauza tacticii Germaniei în Asia ar năvăli asupra teritoriului Vistulei, atunci Anglia ar trebui să secundeze și ar intra în acțiune alianța cuadruplă. Pentru Austro-Ungaria lucrul stă altfel. La cas, când starea lucrurilor în Balcani ar face inevitabil un rășboi între Austria și Rusia, atunci noi n'am pute conta la ajutorul Angliei, căci acesta n'are față cu noi angajamente de frăție de arme, și de sigur, că nu se va espune fără necesitate.

Să impune deci întrebarea: Cum venim noi, ca eventual, pentru interesele germano-englese să fim incurcați de-odată cu ei într'un rășboi cu Rusia, decât n'aveam să participăm la operațiunile promițătoare de câștig în Asia ostică, cari ar pute cauza un astfel de rășboi?

A lua parte la un joc, când n'ai decât să perdi și nu poți câștiga nimic, n'are înțeles. La acesta să se gîndescă în momentul acesta decisiv diplomația austriacă. Ea are o gravă răspundere. O neglijență ar pute să aibă urmările cele mai înfricoșate. Poziția Austriei trebuie să fie asigurată spre o parte, spre cea englesă, și spre cea rusescă. Amîndouă drumurile sunt posibile. Austria poate cere transformarea triplei alianțe într'o quadruplă alianță. Rapor-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Câte-va reflexiuni asupra originii Românilor brașoveni

De

Nicolae Sulică.

„Să știți și bine să socotiți, că veți vedea în 73 că e cu adevăr.“

Corect.

Dela o vreme încôce s'au obișnuit ômenii să ne facă pe noi, Români brașoveni, cu tot dinadinsul *Bulgari*.

Acăsta e o afirmațiune aruncată așa — în vînt, precum sunt tôte afirmațiunile semidoctilor. Ceea-ce se afirmă, trebuie documentat; ér în rezolvarea unei cestiuni, cum e originea Românilor brașoveni, un moment de caracter cu totul exterior, cum e numele de „Scheiu“ sau „Bolgárszék“, e un slab argument științific, mai ales când cu intențiune e fals interpretat.

Prima încercare științifică în direcțiunea rezolvării acestei probleme a făcut'o

din partea Românilor rēposatul profesor Dr. N. Pop în tractatul său intitulat: „Schită din istoria Brașovului cu specială considerare la Români“. Brașov 1883. Autorul priveșce cestiunea din punct de vedere exclusiv istoric; ér conclusiunea, la care ajunge, e românitatea indiscutabilă a Românilor brașoveni. Procedura însă fiind unilaterală — ori cât ar fi de convingătoare argumentele istorice, ce le invocă — mēduva cestiunei, începutul Românilor brașoveni rămāne tot în întunerec.

Din partea Bulgarilor a publicat acum de curēnd Dr. Miletici, care a făcut studii speciale în archiva orașului Brașov, precum și în archiva bisericeii St. Nicolae, un tractat intitulat „Documente nouē romāno-bulgare în Brașov.“ Aici cu o superficială procedură între altele vrē să documenteze, că nu numai Romāni din Brașov, ci și cei din Rēșnov și Rēșinari nu sunt alt-ceva, decât nise *Bulgari* românisați²⁾

¹⁾ În „Sbornik“ Sofia 1896 vol. XIII p. 3—152.

²⁾ Amintesc numai ca curiositate, că în același tractat vrea Dr. Miletici să con-

Pe Romāni brașoveni ađi puțin îi împôrtă, ce au fost odinioră, e destul, că ađi sunt Romāni, și numai ca Romāni vor trăi și mai departe. Dēr totuși e bine, ica cestiunea să se clarifice odată.

Ca unul, care am căutat să aprofundez și eu cestiunea, și știu cel puțin ce va să dîcă în diua de ađi *metod științific*, îmi permit următoarele reflexiuni constatări, din cari apoi cetitorul să-și tragă conclusiunile dimpreună cu mine.

Mai sus amintitul N. Pop a presimțit calea, pe care trebuiesc rezolvate asemenea probleme. El dîce, că isvôre de argumen-

vingă cu tot dinadinsul pe cetitorii săi, că în sec. XIV—XV limba bulgară a fost peste tot la Romāni, și mai ales în România de-opotrivă întrebuintată în conversațiunea dîlnică, atāt la poporul de rēnd, cât și la nobilime, ca și limba romānescă. Acăsta fantastică teorie a fost respinsă cu tot dreptul chiar de slavistul Const. Ivicek, în „Archiv f. slav. Phil.“ tom 19 pg. 601. Din parte-mi vreau numai să relevz contradicerea, în care ajunge în chipul acesta Miletici cu prima sa hipotesă: originea bulgară a Romānilor brașoveni. Din ultima

tațiune științifică „sunt acele documente, cari în timpul din urmă au produs rezultate surprindtore în privința provenienței și a originii popoarelor, și a căror putere este irresistibilă, sunt doveșile, ce ni-le prestau cercetările *limbistice și archeologice*“. Are tot dreptul, numai cât în acăstă corectă direcțiune indicată de el, n'a făcut nici măcar un pas.

Argumentele istorice relevate de N. Pop ar pute fi ađi amplificate din greu, și aceste argumente scôse din intimitatea vieții trecute a Romānilor brașoveni, tôte glășuesc pentru românitatea lor. Din par-

sa afirmațiune, că în sec. 14—15 în usul de tôte dîlele limba bulgară a avut parte de aceeași aplicațiune ca și limba romānescă, ar urma cu consecuență logică, că întrega românime era deja pe calea de a-se *bulgarisa*, căci se știe, că atunci, când un popor ajunge să-și însușescă și să aplice în aceeași măsură o limbă streină, ca și limba sa maternă, e deja în prēja *desnaționalizării*. Ei bina, cum de în Brașov se întēplă tocmai contrarul? Preținșii *Bulgari* Brașoveni (?) în loc să bulgarizeze și pe alții — să trezesc de-odată, că sunt înșși românisați!

turile între Italia și Anglia sunt de mulți ani cele mai bune; și între Austro-Ungaria și Marea Britanie nici că se poate cugeta o colisiune de interese. Dacă d'ér Germania, ca aliată a Austriei, va propune Angliei stabilirea unei quadruple alianțe, nu va avea greutăți prea mari pentru realizarea ei. Avantajul Austriei ar fi, că ar putea profita și ea din împărțirea de teritoriu chinez. Pielea ursului e destul de mare, pentru-că se-și potă lua fiă care câte o bucătică. Des-avantajul la această combinație este reacțiunea probabilă în Europa, și declararea contractului între Rusia și Austro-Ungaria, ca una din cele două puteri centrale.

Și acum cealaltă eventualitate. Austro-Ungariei nu-i pasă de conveniunea separată germano engleză, își condiționează însă o declarare a Germaniei, că stipulațiunile tractatului de alianță nu vor avea valoare, decât urmarea campaniei, ce o va duce Germania la un loc cu Anglia în Asia-ostică, ar fi un război germano-rusesc. Această modalitate erăși ne-ar aduce într'un raport amical cu Rusia și ar putea să însemne inaugurarea unei fericeite politice balcanice. Spre a face pe placul Germaniei în cestiunea Cretei, escadra noastră a renunțat prea timpuriu la blocada insulei, ér cabinetul austriac s'a opus numirei prințului George al Greciei, ca guvernator al Cretei. Prin această atitudine Rusia a fost adânc jignită. Înțelegerea ce s'a fost introdus așa de frumos prin călătoria împăratului la Petersburg, a suferit o lovitură. Este timpul de a relua firul raporturilor spre a dobândi o conformitate a vederilor austriace și rusești, cu deosebire în cestiunea balcanică.

Cel mai cuminte lucru ar fi, decât diplomația austriacă ar lăsa alegerea celei germane. Stă în mâna Germaniei de a interesa Austro-Ungaria și de a o aduce astfel pe partea ei și în afaceri, cari direct nu au nimic comun cu politica triplei alianțe. Dacă cu toate acestea Austro-Ungaria nu va fi lăsată să participe, atunci nu poate nimeni să se jeliuască, decât și la noi se va ține sémă de apărarea propriilor interese.

Banffy despre pact.

În fine cunoștem părerea ce o are ministrul-președinte Banffy despre situația politică și în nex cu acesta, despre pact. Luni în 5 Septembrie n. s'a ținut la Lloyd-club conferența partidei liberale guvernamentale, la care s'au prezentat membrii clubului aprôpe în număr complet. A fost de față și președintele camerei, Desideriu Szilágyi. După vorbirea de deschidere a lui Podmaniczky, președintele clubului, a luat cuvântul ministrul-președinte baron Desid. Banffy. Schițăm aici pe scurt discursul premierului ungar:

Înainte de toate Banffy a dat lămuriri conferenței asupra programului lucrărilor

camerei. În sensul acestui program, ministrul de finanțe Lukács va face în ședința de Vineri expozitul asupra preliminarului de budget, ér Sâmbătă se vor debata pețițiile. De aici înainte ședințe în merit nu vor mai fi, până-ce comisiunea financiară nu-și va face raportul.

Banffy dîse mai departe, că dorește a-se pronunța despre ceea-ce — după a lui părere nejustificat — presa a numit *crîsa pactului*. Despre ce adevăc a fost vorba? — se intrăbă el. Nu se poate dîce, că n'a fost un moment, în care amenința posibilitatea, ca programul de lucrare a dietei să nu se potă ține. Lucrul sta așa, că raporturile parlamentare din Austria puteau să facă imposibil, ca proiectele pactului să fiă înaintate spre dezbateri parlamentului din Viena. Ađi însă — cel puțin deocamdată — nu mai este cauză de îngrijiri în privința acesteia. Parlamentul austriac e convocat, și deodată cu acesta e restabilită puțința de a debata proiectele.

Nu numai guvernul, ci și partida lui — continuă Banffy — au fost dela început de părerea, ca să nu se rupă legăturile de comuniune economică între Ungaria și Austria. Ađi și mai hotărît o potă spune ministrul, că acesta este dorința opiniei publice covârșitoare a țării. (Aprobări generale). Cine a urmărit cu atențiune consultările anchetei vamale; cine a audțit, că chiar nici din partea opoziției nu se intenționează ruperea comuniunii economice, acela va afla de foarte firesc, ca să se garanteze posibilitatea susținerii comuniunii economice. Dacă în direcția acesteia guvernul își va pută valora punctul său de vedere; decât va pută garanta în chipul acestor marile interese economice ale țării, el prin acesta nu și-a făcut decât datoria. Nici pe viitor guvernul nu va fi condus de alte considerațiuni, fiind-că interesele țării îi impun mântinerea acestei direcțiuni, indicată și impusă de legi. Guvernul speră, că parlamentul austriac nu se va dovedi incapabil de acțiune.

Să presupunem însă — continuă Banffy — că această speranță nu se va realiza. În cazul acesta, în §. 68 din art. XII (1867) și în §. 3 din art. I (1898) sunt depuse principiile și direcția, ce trebuie s'o urmăim în arangiarea autonomă a afacerilor. Din acesta însă nu urmăză o separare, pe care nu ni ar consilia-o nici interesele noastre politice, nici cele economice.

În fine Banffy declară, că toate se vor pută rezolva pe cale parlamentară. La amănunte nu se dîmite, însă dă cheazășie, că guvernul nu va fi espus la surprinderi și că nu se va abate dela calea ce i o prescrie legea.

Din Viena se raportéză foilor poloneze din Galiția multe și mărunte despre cele ce se petrec, seu vor avé să se petrecă după deschiderea „Reichsrath“-ului.

Așa i-se scrie lui „Slovo Polskie“, că ministrul președinte contele Thun e decis, de a disolva imediat „Reichsrathul“, îndată ce s'ar face încercare de a împedeca prima cetire a proiectelor pentru pact. „Curier Lovski“ află, că realegerea deputatului Lupul, ca vice președinte al camerei deputaților, a devenit dubioasă, pentru-că Polecii s'ar fi declarat în contra lui. Cei din clubul polon sunt foarte supărați pe deputatul Lupul, fiind-că el și ceilalți membrii ai clubului român din „Reichsrath“ au fost absenți, pe când s'a făcut votarea asupra punerii în stare de acușiune a lui Bardeni, prin care fapt opozițiunea germană a putut câștiga majoritatea contra lui Bardeni. — Acestea sunt vorbe. Adevărul este, că din capul locului Polecii n'au vędut cu ochi buni alegerea la postul de vice-președinte al Românilui bucovinean Lupul.

Revistă externă.

Revisuirea procesului Dreyfus este în ajun de a se face. Causale, cari vor provoca această revisuire sunt de trei feluri: agitațiunile neînfrânate ale Jidaniilor, neliniștea ce a cuprins opiniunea publică din Franția, neliniștea, ce potă ușor să degeneze la fapte regretabile, și în fine, rehabilitarea reputațiunii statului major al armatei. Acestea ar fi motivele pentru cari ar trebui să se revisuască odiosul proces. Tôtă presa franceză, afară de trei dîare: „Intransigent“, „Libre Parole“ și „Patrie“, reclamă revisuirea. Ba s'au organizat la Paris chiar întruniri publice, cari în rezoluțiunile lor au votat revisuirea. „Libre Parole“ crede, că revisuirea ar provoca un război, căci va trebui să se divulge dosarul ultra-secret, care conține probele vinovăției lui Dreyfus.

Despre acest dosar dîarul „Droits de l'Home“ dîce următoarele: „Dosarul Dreyfus se alcătuesce din trei grupuri de acte: întâiu, actul borderoului; al doilea, piesele doveditoare secrete, între cari se afla scrisoarea falsificată de Henry și, al treilea, dosarul *ultra-secret*, care ar dovedi, că Dreyfus e un trădător și că revisuirea procesului ar împinge Franția la un război“. Despre acest dosar se dîce, că ar cuprinde o scrisoară a împăratului german adresată lui Dreyfus, apoi un comunicat al ambasadorului german, contele Münster, către împăratul Wilhelm, în care sunt enumerate toate serviciile, pe care le-a făcut Dreyfus; mai departe ar cuprinde trei scrisori seu fotografii după scrisorile împăratului Wilhelm, adresate: una lui Münster și două lui Dreyfus. Despre aceste documente se susține, că sunt falsificări grosolane, cari, ca și scrisoara lui Henry, nu pot suporta lumina publicității.

Este interesantă părerea, ce-o are fostul ministru de război Cavaignac despre revisuirea procesului. Unul dintre cola-

boratorii dela „Echo de Paris“ a căutat pe Cavaignac, care i-a declarat următoarele: „Ađi și mai mult sunt convins, că procesul Dreyfus nu este permis a-se revisui. Nu este nici o cauză pentru revisuire, care de s'ar face, ar fi un pericol extraordinar de mare. Și decât totuși guvernul ar păși pe calea revisuirei, ar comite o mare greșelă. Veți vedé acuși în ce situație va ajunge țera după noul proces. Convingerea mea e firmă și pe baza *esaminării consciențioase și îngrijite a acelor hârtii, vinovăția lui Dreyfus e mai pe sus de orî-ce îndoială*.“

Părerea lui Cavaignac este basată întru atăta, că decât revisuindu-se procesul s'ar dovedi perfect vinovăția lui Dreyfus, atunci opinia publică din Franția s'ar înfuria și mai mult contra machinațiunilor sindicatului ovreesc și s'ar provoca turburări mari. Jocul de „va banque“ ce-l face sindicatul cu această revisuire, este foarte primejdios. — Mai amintim, că noul ministru de război Zurlinden a declarat ministrului-președinte Brisson, că dorește să studieze el însuși actele afacerii.

Victoria Englesilor în Sudan a produs mare însuflețire în Anglia. Englesii vęd în această victorie nu numai o răsunare a lui Gordon ucis la 1886 de armatele Califului, ci și un pas foarte însemnat de cucerire a Angliei în regiunea Nilului. — Generalul engles Kitchener a telegrafat în urmă, că rămășițele armatei Califului s'au predat. Califul s'a refugiat către Kordofa, luând cu el numai 400 de ómeni. Englesii au pierdut în lupta dela Omdurman 23 suboficieri, 150 morți și răniți. Perderile dervișilor trec peste 1000 de ómeni. După luptă Califul a fost persecutat, însă n'a putut fi prins încă.

Despre lupta însă-și se dîce, că a fost foarte înverșunată. Dervișii ocupau poziții strategice foarte defectuóse, însă s'au luptat cu eroism rar în felul său. Atacul ce l'au dat asupra Englesilor a fost atât de furios, încât la vederea lui Englesii credeau, că vor fi măturați de pe fața pământului. Ei purtau un mare număr de stéguri, cântau cântecul lor de război și strigau cu putere: Allah, Allah! Trupele englese i-au întâmpinat afară de tabără în semicerc. Mai întâiu a operat contra dervișilor artileria. Dervișii nu se opriră decât un moment, pentru-ca să năvălescă și cu mai multă furie asupra centrului engles. Însă după-ce atacul nu li-a succes, s'au retras pe-o colină din apropiere, pentru-ca de-acolo să dea o nouă năvală. Înaintea lor a fost trimise brigadele englese, ér dervișii folosind acest moment s'au aruncat asupra Sudanilor. Însă au fost bătuti rău de oștile generalului Hunter. Cu toate acestea ei nu s'au dat învinși, ci c'o s'elbătăcie și mai mare năvăliră asupra infanteriei englese. Trupele englese au stat nemișcate pe loc, însă când dervișii ajunseră la bătaia puscei, Englesii descărcară deodată armele și culcară la pământ o mare mulțime din inimici. Întră în luptă și cavaleria dervișilor, însă tunurile englese au decimat-o cumplit. Lupta era acum decisă, dervișii o luară la fugă în toate părțile. Omdurman a fost ocupat apoi de Englesii.

SCIRILE DILEI.

— 26 August v.

Archiducele Francisc Ferdinand la o nuntă românească. O telegramă cu data de 5 Septembrie anunță, că archiducele Francisc Ferdinand în timpul petrecerii sale în Buziaș, audînd, că în acea dî va fi o nuntă românească, s'a prezentat însuși la locul petrecerii, a agrăit pe mire și mirésă și i-a cinstit cu 2 0 fl. Mirésa i-a sărutat mâna archiducelui și apoi i-a dus-o la frunte, așa precum se obișnuiesce prin partea locului.

Regina României a adresat comitetului dómnelor române din Cernăuți o scrisoară, prin care le mulțumesc cordial, pentru păpușele trimise de către dómnele române bucovinene la expoziția din Neuwied și care au reprezentat portul românesc din diferitele părți ale Bucovinei. Costumarea păpușelor s'a făcut de către d-nele Euge-

te-mi, în cele următoare voiú abstrage cu totul dela istoria propriu dîsă, și voiú ține cont numai de câte-va momente *arheologice-limbistice*, cari în adevăr ne vor duce la nisce „resultate surprindătoare“ și neașteptate, ca să repet vorba regretatului Pop.

Dér întâiu o mică distincțiune.

Grosul populațiunii românești brașovene îl forméză așa numiții „Trocarii“, cari în cele mai compacte masse locuiesc în suburbiul pur românesc „Scheiú“ („Bolgárszék“). Originea acestor Români ne interesează pe noi de astă-dată.

În Brașovul-vechiú, alt suburbiu al Brașovului, esistă o a doua comunitate românească, alcătuită de Români „Brașoveneni“, numiți și „Tuțueni“, seu „Tîdăuși“, cari dimpreună cu Români din Curmătură forméză în special, ca limbă, o grupă aparte, grupă, ce aparține grupului dialectal al țării Bârsei.

Deja faptul acesta, faptul diferențierii dialectale între Trocarii și Tuțueni — căci Trocarii ocupă în punctul acesta o pozițiune cu totul izolată — eschide posibilitatea unei originii comune pentru aceste 2 grupe de Români.

Români Brașoveneni se par veniți, după totă probabilitatea, cu mult în urma Românilor din Scheiú; ér numele de „Tuțueni“, ce li se dá din partea Românilor din Scheiú, de sine înțeles ađi e o simplă poreclă de caracter mai mult batjocuritor; după esența și originea sa însă, în trecut se pare a fi indicat o pătură specială a Românilor ardeleni, căci până în ziua de ađi sub numele de „Tuțueni“ sunt cunoscuți în România ciobanii din Ardél.

Români Brașoveneni batjocuresc la

*) Originea cuvântului e ungară. Csucs însemnă virful muntelui; deci tuțuean e sinonim cu „muntean“, seu „mocan“, în opozițiune cu „câmpean“ seu „cojan“. „Tuțui“, din care s'a derivat tuțuean, are de fapt înțelesul de „creștet, virf“; obvine și în sensul de „chică“. Compară „moț“ (= mănunchiul de păr de pe creștet) și „Moți“ (= Români din munții apuseni). De altmintelea forma corăspundătoare a ungarului „csucs“, anume „tuț“, esistă în graiul Românilor brașoveni ca substantiv comun, esprimând în jocul de arșițe (capre) acea pozițiune, când arșițul ajunge să stea într'o „muche“; ér „Tuțe“ se numesc fețele din Brașovul-vechiú, mai ales în rolul lor la petrecerile „Junilor“ dela Pasci.

rëndul lor pe Români din Scheiú cu epitetul de „Schiau“ și „Schiauca“, asupra cărora voiú reveni mai jos. Faptul, că Tuțuenii declină dela sine porecla de „Schiau“ e al 2 lea moment, care reclamă separarea originii Românilor din Brașovul-vechiú de a celor din Scheiú.

Numele, sub care de comun sunt cunoscuți Români din Scheiú înaintea celorlalți Români, e atributul de „Trocarii“. Ca toate porecele și acesta vrea să fiă un titlu de batjocură, însă în fondul său și după originea sa își are importanța lui *istorică-culturală*, întru cât indică una din ocupațiunile principale ale Românilor din Scheiú, până acum vre-o 20 de ani. Acest titlu de „trocar“ deci, care se reduce la acel instrument, care avea rolul principal în fabricarea *găitanului*, la *tróca*, fiind de proveniență și caracter industrial-cultural, numai spre *onóre* îi potă servi Românilui din Scheiú.

Fiind deci în clar cu punctul acesta, de astă-dată ne va preocupa numai originea Trocarilor, rămânând, ca cu altă ocaziune să revin și asupra începutului Tuțuenilor din Brașovul-vechiú.

(Va urma.)

nia Morariu, Sofia Stefanovic și d-șora Aglaia Lupu (Tărășeni).

Fundațiunea „Gozsdu“. În ultima ședință a reprezentanței fundațiunii „Gozsdu“ s-au rezolvit 277 cereri pentru stipendii, între care 133 pentru stipendiile avute, iar restul pentru stipendii nouă. S'au votat: Ajutor pentru rigorosanți vechi în sumă de 4411.92 fl., pentru rigorosanți noi 4636 fl., stipendii vechi 7,330 fl., ameliorări la stipendiile vechi 2310 fl., stipendii nouă 5360 fl. Total 34.127,92 fl. — Numărul rigorosanților și stipendiștilor acestei fundațiuni este: Rigorosanți vechi 17, noi 12=29, stipendiști vechi: la drepturi 39, la medicină 13, la litere 3, la tehnică 4, la montanistică 1, la școala comercială 4, la gimnasiu 5=69. Stipendiști noi: la drepturi 8, la medicină 3, la facult. litere 2, la tehnică 3, la cursul special pentru calificarea profesorilor la școlile comerciale 2, la montanistică 1, la agronomie 1, la gimnasiu 4=24. Total: 122.

Gimnasiu unguresc în Făgăraș. Foile unguresci aduc scirea, că congregațiunea comitatensă, ținută în 29 August, a votat unanim subvențiunea de 1000 fl. pentru ridicarea gimnasiului unguresc, ce se proiectează în Făgăraș. În 1 Septembrie a și sosit telegrama ministrului, prin care se încuviințează deschiderea primei clase gimnasiale.

Din Baden-Baden ni-se scrie, că răcindu-se timpul, mai toți oșpeții dela băile de-acolo au plecat. Până la 1 Septembrie băile au fost cercetate de 61,800 oșpeți din toate părțile lumii, afară de Spania, de unde n'a fost nimenea. Din America au fost numai Jidanii.

Rugăciunea lui Bismarck. Așa se dice, că cea mai primită de Dumneșeu e rugăciunea, ce omul în cea mai profundă taină o îndreptăză către atot puternicul stăpânitor. A aduce o astfel de rugăciune la cunoștință publică, e una din cele mai indiscrete profanări ale celor sfinte. Rugăciunea principelui Bismarck însă, ori cât ar fi fost ea de tainică, fiind una din cele mai nobile, nu poate fi clasată în categoria astor fel de indiscrețiuni. Unul din membrii familiei sale povestese în punctul acesta următoarele: S'era s'au despărțit cu toții de principe, dorindu-i „noapte bună!“ Unul din ai familiei, care întârziase în antișambra, a auzit glasul înalt al cancelarului de fer. Fără voia sa a prins din gura principelui cuvintele prin care ruga pe Mântuitorul, „s'ei dăruiască o morțe liniștită și pacnică și să întărească unitatea scumpei sale Germanii“.

Un honved, care nu-și cunoște șeful. S'a întâmplat la manevrele dela Buziaș. Pe când arhiducele Iosif, șeful armatei teritoriale ungare, lua oșina în societatea colonelului Benedek, apărură de odată pe un deal un ofițer de husari înaintea arhiducelui și îi duse: — Exelență, d-le comandant de corp! Arhiducele îl întrepruse dîcînd: D-le locotenent, scii cu cine vorbești? — Caut pe comandantul de corp! răspunse honvedul. — El e aici lângă mine. Eu sunt arhiducele Iosif! Ofițerul s'a despărțat rușinat, iar ceilalți se mirară, că se află un ofițer de honved, care nu-și cunoște șeful.

Cale ferată între Ardeal și Bucovina. Direcțiunea căilor ferate vicinale din Bucovina proiectează clădirea unei nouă linii ferate dela Iacobeni până la Bistrița, avînd să împreune Ardealul cu Bucovina. Lucrările pregătitoare sunt în curs și se speră, că încă în anul viitor se vor apuca de construirea liniei, care de-almintrelea va fi împreunată cu mari greutate. E vorba, că dela Iacobeni până la Valea Putnei trenul va avea să treacă printr'un tunel lung de 1600 metri.

Manevrele bulgare. Se scrie din Sofia, că la statul major de acolo se lucrăză planurile marilor manevre bulgare, cari se vor ține în cursul lunii Septembrie. Manevrelor bulgare, care în anul acesta vor avea un caracter mai important decât de obicei, se vor face în jurul Vidinului și a

Sofiei, în sensul respingerei unor atacuri, ce ar veni din România și din Serbia.

Escursiunile moștenitorului de tron român. Asupra escursiunilor prințului Ferdinand, diarele de dincolo dau amănuntele următoare: Vineri, după trei nopți petrecute în cort, între steierurile munților, și după ascensiunea Paringului, A. S. R. principele Ferdinand a ajuns în perfectă sănătate la Păiuși, pe șoseua T.-Jiu-Frontieră. Muntenii și ciobanii au făcut principelui moștenitor o primire foarte caldă. Noaptea târziu, s'a jucat hora, la lumina focului de jipi, la 2000 metri înălțime, în ghețarul strimt al Petrei Tăiate. Dela Păiuși, Alteța Sa Regală a mers până la frontieră și a vizitat șoseua și lucrările de artă, rămânînd încântat de frumusețea vălei Jiului și de modul cum s'au executat și se execută încă lucrările șoselei. Dela frontieră, s'a întors la Păiuși, unde a petrecut noaptea și a doua zi Sâmbătă, a plecat la T.-Jiu. Eșind din defileu, pe platoul din comuna Bumbesti, Alteța Sa a fost întem pinat de sătenii comunelor învecinate, în capul cărora se afla învățătorul Popescu, care a rostit câte-va cuvinte. La orele 12 și jum., principele moștenitor a sosit la T.-Jiu, unde, la bariera orașului, a fost întâmpinat de d-l primar cu întreg consiliul comunal și de toate autoritățile civile și militare. Duminecă, Alteța Sa Regală a mers la Baia de Aramă, unde a luat dejunul. Trecînd în județul Mehedinți, principele moștenitor fu întâmpinat de d-l prefect Ghelmegeanu și de un număr considerabil de săteni, cari i-au făcut o primire foarte entusiastă. Dela Baia de Aramă, a mers la gara Strehaia, unde s'a urcat, împreună cu d-l ministru Brătianu și cu suita sa, într'un tren special. Eri la orele 7 dimineața, principele Ferdinand a plecat din halta Cotroceni la Sinaia.

Noua pușcă franceză. Tocmai acum când puternicul Țar al Rusiei caută să propage spiritul de pace și ideea de desarmare pe toate căile, aliații săi Francezi își sparg capul în tot chipul să inventeze o nouă pușcă, care, ca perfecțiune, se intrăcă toate sistemele de până acum. E adevărat, că actuala pușcă franceză introdusă în 1886 a fost considerată de cea mai bună, dar totuși își are defectele sale, și acum n'ar voi să se prea pripescă ca mai înainte; de aceea de-ocamdată vreau numai s'o modifice. Cu toate acestea de mult se tot studiază și noul sistem de pușcă, ce ar fi să se introducă. E vorba adevărat, să se introducă o pușcă electrică. Descărcarea are să se întemple printr'o scântie electrică, și anume în mod automat, îndată ce pușca are înclinațiunea corăspundătoare distanței, în care se țintese. Planul, precum se vede, e cam cutezat și va mai trece multă apă pe vale, până se va pute realiza.

Politicianul dela Feldiöra.

D-l Francisc Pildner era fisolgăbiru în cercul Cohalmului; la alegerile din urmă însă a cădut deputat în dieta țerii. Densul pe cât scim e de origine Sas și a intrat în partida guvernului cu „nobilul scop“ — cum se exprimă o foie ungurescă din Peșta — de „a uni respectul datorit statului maghiar și patriotismul maghiar, cu sentimentele nutrite față de rassa proprie“. Acesta „armonisare“ s'a încercat s'o dovedescă în darea sa de semnă ținută la 5 Septembrie înaintea alegătorilor săi în Ra-coșul-inferior.

Descălecând der la Racoș, aici a fost întâmpinat c'o vorbire din partea unui Ungur neaș cu numele Utö, care i-a lăudat în terminul fulgerător patriotismul curat maghiar. D-l Pildner, atins și măgulit de vorbele șovinistului patentat, s'a „slobojit“ și d-sa la declarațiunile, pe care după „Magyar Hirlap“, le reasumăm în următoarele:

Mai întâiu a arătat asupra murilor despărțitorii, ce separăză pe locuitorii de diverse limbi ai cercului său electoral; — însă, ar fi dîs d-sa, „eu nu cunosc aici decât cetățenii maghiari“. După acesta se ocupă în discursul d-sale cu desbaterea le-

gei privitoare la maghiarisarea numelor topografice și spuse cu ore-care duiosie, în ce stare excepțională s'a aflat față cu acesta lege, pe când era numai proiect. Sas fiind de naționalitate îi venia greu să voteze proiectul, deputat guvernamental fiind însă de altă parte, ce era să facă? A ales din două pe cea mai grasă: a votat proiectul și, contra tuturor insistențelor făcute de alegătorii lui de a eși din partida guvernamentală, a rămas și mai departe în acea partidă fiind-că, de „este dușmanul luptelor pornite de ura de rassa“.

Mai mult, d-l Pildner — sigur că numai pentru a-și manifesta „patriotismul“ — a declarat cu emfasă, că pe când încă solgăbirăise în Feldiöra, a dat poruncă primarilor comunali, ca pe acte să scrie numele comunelor unguresce — pentru-că „fi omul de ori-ce naționalitate, el trebuie să scie, că afară de hotările acestei patrii nu are alt loc“, și astfel „interesele naționale trebuie să se concentreze în înflorirea patriei maghiare“. Și asta a spus-o d-sa nu numai în comunele maghiare, ci și în cele românești și săsesci.

Cu alte cuvinte d-l Pildner, ca și orătacii săi unguri, vede înflorirea patriei în maghiarisarea numelor de comune!

Declarațiile acestea ale politicianului dela Feldiöra au avut efectul lor, întru cât laude mari i-se aduc d-lui deputat-maghiar din partea presei șoviniste, prezentându-l ca pe-un pion al intereselor maghiarisării în partea locului. Nu-i pismuim cătuși de puțin „laurii“ câștigați pe acest teren, — ne mirăm însă cum de n'am auzit până acum, că și-a maghiarisat însuși numele, pentru a încununa opera cu care se laudă, că a escelat pe timpul când solgăbirăise la Feldiöra.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 6 Septembrie. Ședința de ađi a dietei a fost foarte sgomotosă. Înainte de ce Francisc Kossuth și-ar fi motivat interpelația adresată guvernului în cestiunea tarifului vamal autonom, Polonyi a declarat, că el și ai săi nu vor să scie despre nici o ordine de ăi decât despre aceea, care vorbește de dispozițiunile guvernului privitor la arangearea autonomă a afacerilor vamale. Cere deci, ca dieta să se debată acum proiectele referitor la acesta. El declară totodată, că dacă nu se va satisface acestei cereri, va împiedeca ori-ce ordine de ăi.

După-ce Francisc Kossuth își desvoltă interpelația în cestiunea tarifului vamal autonom, ministrul Banffy răspundîndu-i, duse între altele, că nisuița i-a fost și este susținerea comunității vamale cu Austria, respectând însă legea. „Reichsrath“-ul este convocat pe 26 Septembrie, și astfel dice „am făcut destul îndrumărei dietei, de-a se dezbate proiectele pactului în amîndouă parlamentele. Nu se gîndesc Francisc Kossuth, că tariful vamal autonom ar nimici interesele economice ungare?“ Dacă însă desbaterile din cele două parlamente nu vor duce la rezultat, guvernul se va pune pe calea ce i-o indică legea. Camera a luat la cunoștință răspunsul ministrului-președinte.

Colonia, 6 Septembrie. „Gazeta de Colonia“ confirmă scirea, că între Anglia și Germania s'a făcut o învoială, care însă nu va schimba situația politică de ađi.

Londra, 6 Septembrie. Califul n'a fost încă prins. El e persecutat de cavaleria englesă. Vorbirea dela Hannovera a împăratului german a produs aici o viață și favorabilă impresiune.

Canea, 6 Sept. Musulmanii au atacat trupele englese în Canea, și suburbiul creștinesc de acolo, Englezii bombardază orașul, care arde. Mai mulți soldați englezi precum și consulul au fost uciși.

DIVERSE.

Urechii artificiale a pus în circulațiune o firmă speculativă din Londra. Aceste urechi sémănă atât de mult cu cele naturale, încât abia se pot deosebi unele de altele. Urechia artificială se pregătesce din cauciuc, pe care se zugrăvesce apoi modelul urechei pacientului. De sine înțeles, spre astfel de scopuri poate fi întrebuințat numai un artist de profesiune, și noua meserie va fi foarte rentabilă, căci zugrăvirea minuțioasă a urechei poate costa până la 150 fl. În chipul acesta pe lângă dinți și ochii artificiali avem acum și urechii artificiale. Mai lipsese nasul și atunci se poate fabrica o față întregă artificială.

Un conte răpit de hoși. Dilele acestea s'a re'tors la Petersburg contele rusesco Uwarov cu soția, care au petrecut peste vară în Sicilia, fiind încuartați la o vilă aprăpe de Palermo. De aci făcea adese-ori escursiuni prin frumoșele ținuturi din împrejurime. Cu ocaziunea unei escursiuni de acestea însă contele a pățit-o, fiind atacat și răpit de nisce hoși. Contesa făcu arătare la poliția, der înzadar, căci poliția n'a putut da de urma hoșilor. În cele din urmă contele se bolnăvi de supărare. Atunci sosi la adresa contesei următoarea scrisore anonimă: Contele se află bine și-și va redobîndi libertatea, dacă contele va plăti suma, cât prețuesce un Rus. Terminul de 24 ore. Despre primirea acestei scrisori nu e consult aîncunoscii nța poliția. În scrisore era arătat și locul, unde aveau a se depune banii. Contesa nu întârziă a trimite 600 de ruble la locul destinat, după a căror primire hoșii și liberară pe contele. La despărțire, ei duseră contelui, că de-ar fi fost un Engles în locul lui, nu l'ar fi liberat nici pentru o sumă de trei-ori mai mare; der fiind-că e Rus, nu-l prețuesc decât în 600 de ruble, și de aceea bucuros îl lasă să plece.

Inelul blăstemat. O bună parte a Spanielilor și mai ales femeile cred, că pricina nenorocirilor, ce a cădut pe capul Spaniolilor în ultimul războiu, e un inel ce se află în posesiunea familiei domnitoare. Acest inel a fost când-va posesiunea frumoșei contese Castiglione, între ai cărei admiratori a fost și regele spaniol Alfons XII. Contesa spera, că regele o va lua de soție, însă fiind-că așa ceva nu s'a întemplat, a jurat amară răzbunare, și într'una din zile i-a trimis regelui un admirabil inel de opal, pe care a pus un cumplit blăstém. Regele a arătat inelul soției sale, care momentan i-l'a cerut, însă în scurt timp s'a bolnăvit și în câte-va luni a fost mort. Inelul a cădut de sine din degetul reginei, care slăbise grozav; regele l'a ridicat, l'a sărutat și apoi l'a dăruit bunicei sale, Cristina. Acesta asemenea a murit incurînd. Inelul fatal l'a primit apoi sora regelui, principesa Maria del Pilar, care asemenea a cădut jertfă în câte-va zile unui tainic morb. Șirul nefericirilor, ce au urmat, a fost lung, până ce în fine regele a oprit inelul pentru sine. A pus inelul în deget, der într'o ăi a fost mort. Actuala regină Maria Cristina, care nu e de loc superstițioasă, a luat inelul pentru sine; membrii familiei însă au stăruit din toate puterile să nimicească acest inel blăstemat. Atunci Maria Cristina a închinat inelul sfântului protector al familiei și i-l'a acățat de gât. Poporul spaniol însă e convins, că pricina tuturor nefericirilor, care a cădut în timpul din urmă asupra familiei regale, e inelul blăstemat, ce l'a primit regele Alfons dela contesa Castiglione.

Naționalitatea papilor. După naționalitate scaunul papilor dela Roma a fost până acum ocupat de 195 Italiani, 15 Francezi, 14 Greci, 8 Sirieni, 6 Nemți, 5 Spanioli, 2 Africani, 2 Dalmațieni, 2 din Savoya, 1 Engles, 1 Portuges și 1 Holandes. Câte doi papi au fost de-odată în 16 rânduri. Cel mai bătrân dintre papi a fost Grigorie IX, ales în etate de 86 ani și mort în vîrstă de o sută de ani.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Septembrie 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.60
Renta de corone ung. 4%	98.55
Impr. oail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.70
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de est. I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.45
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	161.—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	141.—
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hartie austr.	101.45
Renta de aur austr.	121.25
Losuri din 1860.	141.—
Actii de-ale Banței austro-ungara	905.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	392.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	357.—
Napoleonori	9.53 1/2
Varcf imperiale germane	58.65
London vista.	120.15
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	101.55
Note italiene.	44 28 1/2

Nr. 589-1898.

Publicare de licitațiune.

In urma cererii adresate mie din partea moștenitorilor lui Emil de Brennerberg, aduc la cunoștința publică, că pentru **vândarea publică** a casei situate în colțul stradei Hirscher (a teatrului) și a Târgului Pómelor sub Nr. 94 (vechiă) și 2 și 18 nou, er' în protocolul tunduar

573 diu Brașov înserisă sub Nr. topografic 5243, **se va ține** în ziua de **15 Septembrie st. n. 1898 la orele 9 înainte de ameză** în localul cancelariei mele, Strada Vămii Nr. 16, o **licitațiune publică verbală**, cu prețul de strigare de **51,200 fl. v. a.** pe baza condițiunilor de licitare stabilite și depuse în cancelaria mea pentru a puté fi vęđute de ori și cine.

Doritorii de a cumpăra această casă sunt invitați a participa la licitațiune.

Brașov, 2 Septembrie 1898.

Carl Schnell,
not. public reg.

2-3.

A V I S O.

Incaso revniunei „Gizela“ și a primului institutu de asigurare pentru servicii militare, sub protectoratul Inaltei Sale Imperiale c. și reg. Arhiducelui Iosif, **se află dela 1 Septembrie a. c. în Strada nęgră Nr. 7,** partere în stânga, la intrare.

Chitanțele se pot plăti tot-acolo dela 2-5 ore după prânz.

Tot acolo se pot anunța pentru asigurare și copile dela 0 până inclusive 12 ani, și copii dela 0 până la 13 ani.

356,2-3

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Septembrie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
---------------------	------	-------	------

Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.46
Napoleonori. Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesoi Cump.	127.—	Vënd.	128.—

Diua penultimă!

CIRCUL HENRY

Societate de I rang

Societate de I rang

Brașov, în fața intrării la Promenada de jos.

80 Persone 80. Elefantul Blondin 60 Cai 60

Proprie musică (orchestra Circului).

Cercul e construit după ultimul model corespundător tuturor cerințelor moderne; iluminat cu gaz aerian și bine acoperit în cas de ploie.

Azi, Joi, în 8 Septembrie st. n. 1898

2 MARI REPRESENTAȚIUNI 2

✕ Una la orele 4 1/2 p. m. ✕

✕ și alta la orele 8 sera. ✕

La orele 4 1/2 după prânz

Reprentație extra pentru școlari și copii.

Cu prețuri scăđute.

Reprentația este tot așa de bogată, ca și cea de sera.

Elefantul „minune“ Blondin, animal patruped, cel mai bine dresat din lume.

Barbierul american dela sat, pantomimă comică.

La orele 8 sera

Penultima reprentație,

in beneficiul **Clownului** englez și **caraghiosului August Ms. Barker,** Unica pășire a plăcutei artiste Mis. Ella.

Nou! SENAȚIONAL! Nou!

Tablou monstru,

cu 30 armăsari și Elefantul, tot ce e mai senațional și extra ordinar, ce sau produs în arta dresurii.

Producțiuni din partea artistilor angajați

De o cercetare numărósă se rógă Barker, August caraghiosul.

— Tóte detalurile în afișe. —

Prețurile locurilor: Loc rezervat numerotat fl. 1, Stal I. 70 cr., Stal II. 50 cr., Galeria 25 cr. — **Biletele sunt valabile numai pentru diua când au fost cumpărate.**

Pentru bilete vëndute banii nu se restituie. — Pentru înlesnirea onor. public bilete de vëndare la cassa Circului dela orele 11-1 și dela orele 5 p. m. in jos.

Deschiderea Circului la 7 1/4 ore sera.

Inceputul la 8 ore sera.

Măne, Vineri, în 9 Septembrie

Ultima reprentație de mulțamită și remas bun.

Cu distinsă stimă

HENRY,
Director și proprietar.

Școla privată de musică Kaiser,

concesionată de înaltul oficiu școlastic c. și r. al țerei, VIENA, cercul (Bezirk) VII, VIII. și III. anul școlar 25.

Frecuența în 1897-98: 351 școlari din tótă Austro-Ung. și din străinătate, 24 puteri didactice, **Cântări, Clavir, musică instrumentală.** Teoria diferitelor specialități: **Chor, orchestră, cur-surii speciale și auxiliare.**

Curs de 2 ani, pentru prugătirea măestrilor de musică: **Clavir, violină** (deschis în 1892).

Curs de 7 luni, pentru a se prepara de examenul de stat c. și reg.

Curs de musică bisericească, pentru corul de copii. 39 candidați au depus examenul de stat, partea cea mai mare cu „distingțiune“. Concerte publice, concurse, examene, atestate, diplome, medalii.

Prospecte gratis, statute 20 cr. — dela cancelaria institutului, Viena, VII Zieglergasse 19. — Cost pentru externi în apropierea institutului.

Școlari se primesc până în 15 Octomvre, dacă va fi loc și în decursul anului.

Instrucțiunea se începe cu 15 Septembrie respective 1 Octomvre.

8-8,348.

La o bogăție nevisată pôte cineva fôrte ușor ajunge, cu risic în proporție mică numai prin

Loteria de clasă reg. ung.

Sau emis în total 100,000 losuri, din cari **50,000 câștigă** și 50,000 perde, prin urmare cade pe

„tot al doilea los un câștig.“

Cel mai mare câștig in cas favorabil este

UN MILION CORÓNE.

Apoi urmează câștiguri de 400,000, 200,000, 100,000, 60,000, 40,000, 2 à 30,000, 3 à 20,000, 20 à 10,000, 50 à 5000, 400 à 2000, 720 à 1000, 1000 à 500, 27800 à 200 Coróne. **Tragerea se începe cu**

14 Septembrie st. n. și se sfirșeste la 13 Octomvre.

LOSURI întregi à fl. 80, un jumătate à fl. 40, a patra parte à fl. 20, a opta parte à fl. 10.

Se află de vëndare în număr restrins la singura colectură principală a

Cassei de bancă IACOB L. ADLER & Fratele.

355,6-2.

Fie-cărui participant după tragerea loteriei i-se trimite lista oficială, și câștigurile se plătesc îndată fără nici o scădere.